

BUDDHISTFORBUNDET

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2007/01972 - 13	Doknr.:
Mottatt: 08 FEB 2008	MP/SDD
Balansenr.:	Arkiv: 751
Ansvar:	Avskr.:

Oslo 01.02.2008

Høringsuttalelse om ny lov om dyrevelferd

Det vises til høringsrunde i forbindelse med at departementet har utarbeidet utkast til ny lov om dyrevelferd.

Buddhistforbundet er et trossamfunn med over 10.000 registrerte medlemmer med tilhørighet i 12 forskjellige medlemssamfunn. På bakgrunn av foreliggende statistikk over innvandring kan det anslås at det samlede antall buddhister i Norge ligger på rundt 25.000.

Buddhistisk etikk har et bredt fokus og inkluderer dyr i kretsen av levende vesener som må behandles med omsorg og respekt. Vi ønsker derfor å uttale oss om det nye forslaget til ny lov om dyrevelferd på bakgrunn av behandling av saken i vårt hovedstyre.

Vi synes det er prisverdig at regjeringen utvikler lovgivningen på dette området og styrker dyrs status som levende vesener med egne rettigheter som må respekteres.

I forbindelse med lovforslaget vil vi rette et særlig søkelys på § 12 om avliving der vi er opptatt av forholdet mellom menneskerettigheter (religionsfrihet) og dyrs rettigheter. I departementets pressemelding 16.11.07 står det følgende :

Bedøving før slakting

Hensynet til dyra veier også tyngst i forbindelse med slakting og avliving. Loven viderefører forbudet mot å avlive dyr uten forutgående bedøvelse. Samtidig er det menneskerettslig nødvendig å sikre tilgang til kjøtt fra dyr som er slaktet etter spesielle rituelle metoder. Det vil derfor fortsatt være tillatt å importere produkter fra dyr som er avlivet på denne måten.

Vi støtter departementets forbud mot avliving uten forutgående bedøvelse. Vi forutsetter derfor at formuleringen i lovteksten (§ 12) om bedøving « samtidig med avlivingen » ikke er en konsesjon til krav om rituell slakting uten bedøving forut for avlivingen.

Et aktuelt dokument når det gjelder spørsmålet om religionsfrihet i denne sammenhengen er Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) som i artikkel 9 omhandler retten til religionsfrihet. I annet avsnitt av artikkel 9 står det følgende :

Freedom to manifest one's religion or beliefs shall be subject only to such limitations as are prescribed by law and are necessary in a democratic society in the interests of public safety, for the protection of public order, health or morals, or for the protection of the rights and freedoms of others. (vår understrekning)

Vi registrerer departementets formulering om at "dyr har egenverdi i tillegg til å ha nytteverdi for mennesket". Dette er et syn som vi vil understreke meget sterkt, fordi det uttrykker at dyr er levende vesener med krav på vår omsorg og respekt. Vi vil derfor påpeke at dyr, ut ifra dette synet, må inkluderes i kategorien "others" i EMK, slik at et krav om å "manifest one's religion" gjennom rituell slaktning uten forutgående bedøving må vike for dyrs rett til ikke å bli påført unødig lidelse i forbindelse med avlving.

For øvrig vil vi gi uttrykk for at vi finner det uakseptabelt at dyr skal påføres lidelse gjennom at de blir brukt i forsøk. Vi er derfor opptatt av at lovforslagets § 13 om « bruk av dyr i forsøk og undervisning » følges opp nøye i forskrifter og administrativ praksis slik at det stilles strenge krav til en etisk praksis på dette området.

Vi vil også understreke behovet for at det stilles tilstrekkelige resurser til rådighet for et effektivt dyrevern. Med utgangspunkt i synet om at "dyr har egenverdi i tillegg til å ha nytteverdi for mennesket" vil vi også gi uttrykk for at forslaget om å legge det organ som får ansvar for oppfølgingen av loven til Mattilsynet bør endres slik at dette organet får en betegnelse som tar på alvor at dyr ikke bare er mat for mennesker men at de har en egenverdi som levende vesener.

Med vennlig hilsen

Egil Lothe

Forstander for Buddhistforbundet